

Numip, Elmont in Sipro v partnerstvo z Westinghouseom

KRŠKO – Družba Westinghouse Electric Company je 5. aprila podpisala memorandum o soglasju s tremi podjetji v Sloveniji. Memorandumi se nanašajo na sodelovanje pri potencialnih projektih jedrskih reaktorjev AP1000® v srednji in vzhodni Evropi.

Predstavniki podjetij Numip, Elmont in SIPRO inženiring s predstavniki podjetja Westinghouse

Memorandumi predvidevajo sodelovanje z naslednjimi podjetji: z Numipom za zagotavljanje inženiringa, gradbenih in vzdrževalnih storitev za konvencionalno energetiko in procese v različnih industrijskih panogah; z Elmontom za zagotavljanje stalne podpore pri vzdrževanju električne opreme; s SIPRO inženiringom za rešitve za načrtovanje in vodenje projektov, tehnologijo in podporo pri razvoju produktov ter številne druge storitve. »Partnerstva nam bodo omogočila tesno sodelovanje z vodilnimi lokalnimi dobavitelji pri zagotavljanju najvišjih mednarodnih standardov kakovosti, varnosti in zanesljivosti v Sloveniji in Evropi,« je dejal **Elias Gedeon**, višji podpredsednik za poslovne operacije pri družbi Westinghouse Energy Systems. Westinghouse Electric Company je vodilna družba na področju jedrske energije na svetu ter dobavitelj produktov in tehnologij za jedrske elektrarne.

Vir: Westinghouse

Predstavili najsodobnejše stroje

KRŠKA VAS – Po petih letih so se minuli vikend v podjetju INO Brežice s sedežem v Krški vasi ponovno odprli INO dnevi odprtih vrat, v okviru katerih je bila obiskovalcem na voljo za ogled najsodobnejša tehnika, ki jo razvijajo in proizvajajo v podjetju, predstavili so tudi vse stroje slovenskih proizvajalcev kmetijske tehnike, prisotni so bili tudi proizvajalci senene in gozdarske

Demo prikaz INO tehnike (foto: INO)

tehnike ter vinogradniška društva. Kot nam je povedal direktor podjetja INO **Aleksandar Cvetanovski**, glavni namen INO dnevo odprtih vrat temelji na tem, da na enem mestu njihovim zastopnikom s celega sveta prikažejo najnovejše profesionalne rešitve njihovih strojev, da se predstavijo lokalnemu okolju in tudi mlajšim, bodočim sodelavcem ter da stroje pokažejo tudi v eksploataciji, zato tudi poskrbijo za demo prikaz tehnike v delovnih pogojih. Podjetje INO na svetovnem trgu izvaža v praktično 40 držav in več kot 85 % svojih prihodkov ustvari v tujini, je navedel. Po njegovih besedah so na letošnjih dnevih odprtih vrat predstavili novosti na področju komunale, sadjarstva in vinogradništva ter prikazali tudi tiste stroje, ki so trenutno že na trgu, in tiste, ki predstavljajo električno prihodnost. Tako so obiskovalci, ki se jih je kljub slabšemu vremenu oglasilo kar nekaj, videli, kako npr. deluje električni traktor z radijsko vodenim električnim mulčerjem in profesionalni lomljeni mulčer na šestmetrski roki, ki kopira teren, s popolnim proporcionalnim joystickom in hidravlično regulacijo celotne roke v vseh treh smereh. Pred dobrim mesecem pa je podjetje INO obiskal minister za gospodarstvo, kmetijstvo in razvoj **Zdravko Počivalšek**, ki se je seznanil s poslovanjem podjetja ter si skupaj s predsednikom Državnega sveta **Alojzjem Kovšco** in v. d. direktorja javne agencije Spirit **Rokom Caplom** ogledal proizvodne prostore. Predstavili so jih direktor Cvetanovski, prokurist **Branko Kos** in vodja laboratorija za elektroniko **Jurij Žnideršič**.

R. R.

Pod drobnogled so vzeli sojo

POSAVJE – V teh dneh se uradno zaključuje leta 2018 začeti projekt Evropskega inovacijskega partnerstva (EIP) z naslovom »Zrnate stročnice – pridelava, predelava in uporaba«, katerega del je bilo tudi Posavje s sodelovanjem kmetijskega gospodarstva (KG) Mirana Grubiča iz Brežic.

Vsebinsko je projekt povezoval celosten pogled na zrnate stročnice (s poudarkom na soji), pri čemer so se v prvi vrsti raziskovalci ukvarjali s preučevanjem različnih agrotehnik pridelave zrnatih stročnic. Iz pridelanega zrnja se je nadaljevala pot njihove predelave, saj je ta segment izredno pomemben za njegovo uporabo in ustvarjanje dodane vrednosti izdelkom iz zrnja. Načini uporabe zrnja zrnatih stročnic pa so ključni motiv, ki poganja tako pridelavo kot tudi predelavo, in tem vsebinam je bil v projektu namenjen tudi velik del pozornosti. Triletni projekt je sestavljalo 11 članov, in sicer Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede (Univerza v Mariboru), ki je vodilni partner, Biotehniška fakulteta (Univerza v Ljubljani), Kmetijski inštitut Slovenije, Inštitut za čmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, KGZS – Zavod Novo mesto in kmetijska gospodarstva Žipo Lenart (d.o.o.), Topolovec, Ferlan, Grubič, Kure in Leskošek. V triletnih demonstracijskih poljskih poskusih na soji, ki so jih vodili člani skupine za poljedelstvo z Oddelka za agronomijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani doc.

Setev soje na KG Mirana Grubiča (foto: arhiv skupine za poljedelstvo)

dr. **Marko Flajšman**, **Gregor Šilc**, **Miha Slapnik** in doc. dr. **Darja Kocjan Ačko**, so preizkušali vplive sort, gnojenja in nanašanja različnih bakterijskih inokulantov na seme soje pred setvijo na pridelek zrnja, morfologijo rastlin in biokemijske lastnosti zrnja. Kot sorta z največjim pridelkom se je pokazala sorta PR91M10 semenarske hiše Pioneer s povprečnim pridelkom 3,4 t/ha. Sorta Altona je dosegla najvišjo vsebnost beljakovin v zrnju (42,4 %). Glede na vsebnost maščob v zrnju so bile sorte izenačene (povprečje 20,1 %). Pokazalo se je, da je dodatno inokuliranje semen pred setvijo smiseln ukrep, saj lahko

na ta način dosežemo povečanje pridelka soje tudi do 10 %. Dodatni poskusi v letu 2021 s pridelavo soje brez dušika so pokazali, da je bil na kontrolnih parcelah pridelek nižji za 17,5 %.

Pridobili številne uporabne rezultate

O rezultatih so poročali tudi na zaključni konferenci projekta »Zrnate stročnice – pridelava, predelava in uporaba«, ki je potekala 11. marca na daljavo. Več kot 100 udeležencev konference je lahko slišalo zaključke projekta iz vseh treh delovnih sklopov: v prvem sklopu so bile predstavljene dobre pri-

delovalne prakse soje, v drugem načini uporabe stročnic v prehrani ljudi, v zadnjem sklopu pa so prisluhnili možnostim uporabe soje za prehrano prežvekovalcev in neprežvekovalcev, predstavljena je bila v projektu razvita inovativna stiskalnica za olje iz soje, ki so jo razvili na Kmetijskem inštitutu Slovenije, za konec pa so dobili vpogled v načine certificiranja živil in krmil po standardu »Pridelano/proizvedeno brez GSO« ter kako v zadnjih letih potekata pridelava in odkup soje v Sloveniji. Zaključek konference kot tudi celega projekta je bil, da ima tak način sodelovanja, kjer so bili med sabo tesno povezani raziskovalci, kmetijski svetovalci in pridelovalci, izredno pozitivne učinke na uspešnost dela in da so pri opisanem projektu pridobili številne uporabne rezultate, ki bodo v pomoč pri delu ne samo v projektu udeleženi kmetijam, ampak vsem ostalim pridelovalcem kot tudi širši zainteresirani javnosti, ki je na kakršen koli način povezana z zrnatimi stročnicami oz. jo ta tema zanima.

R. Retelj/vir: Oddelek za agronomijo Biotehniške fakultete

Odpadno jedilno olje je koristna surovina

Projekt VARUJ O(KO)LJE, ki je namenjen ločevanju, zbiranju in oddajanju odpadnega jedilnega olja iz gospodinjstev, restavracij, šol in obratov hitre prehrane, prinaša kar nekaj dobrih rezultatov ter vpliva na večjo ozaveščenost o pomenu pravilnega odlaganja omenjenega odpadka, ki ga je mogoče ponovno uporabiti za energetske in druge namene.

V okviru projekta **VARUJ O(KO)LJE** so na določenih zbirnih mestih po celotnem Posavju postavljene dodatne ulične zbirne posode rumene barve za zbiranje odpadnega jedilnega olja za predelavo le-tega v nove produkte (ekološko gorivo). Gre za koncept krožnega gospodarstva, ki vpeljuje nove ter prebojne rešitve na področju razvoja ukrepov, postopkov, tehnologij in sistemov za zbiranje in ponovno uporabo odpadnega jedilnega olja.

Omenjeni projekt je med drugim omogočil nakup agregata, ki deluje na podlagi prečiščenega odpadnega jedilnega olja. Le-ta bo lahko v primeru izpada električne energije nadomestil vir energije za črpalnišče pitne vode za nemoteno oskrbo. Agregat, ki ga poganja odpadno jedilno olje, bo prevažalo delovno/multifunkcijsko vozilo. Obe novi pridobitvi

Naložba VARUJ O(KO)LJE sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR).

V sklopu projekta Varuj o(ko)lje je bilo kupljeno delovno/multifunkcijsko vozilo, s katerim bo mogoče prevažati tudi agregat, delujoč na prečiščeno odpadno jedilno olje.

sta sklopu različnih aktivnosti predstavljeni v okviru animacijskih in izobraževalnih delavnic ter promocijskih aktivnosti, v katerih je posebna pozornost namenjena prikazu pravilnega ravnanja z odpadnim jedilnim oljem, saj lahko zlivanje odpadnega olja v naravo zelo onesnaži podtalnico, ki predstavlja enega izmed največjih virov pitne vode.

Skupna vrednost projekta **VARUJ O(KO)LJE**, v katerem so partnerji poleg Javnega podjetja Komunala d.o.o. Sevnica še Javno podjetje Komunala Brežice d.o.o., Kostak, komunalo in gradbeno podjetje, d.d., Občina Sevnica, Javno podjetje Komunala Radeče d.o.o. in Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Sevnica, je 212.597,62 evrov. V višini 136.318,48 evrov je predvideni znesek sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR).